

zaterdag

07.03.2015

20.00 Concertzaal

19.15 Inleiding door

Katie Verstockt

Atomos

Random Dance & Wayne McGregor

CONCERTGEBOUW BRUGGE

Biografieën

In 1993 richt Wayne McGregor (GB) als tweeëntwintigjarige zijn eigen gezelschap op: Random Dance, dat onderdak heeft in het prestigieuze Londense Sadler's Wells. Daarnaast werkt McGregor voor de Scala van Milaan, het Stuttgart Ballet, het Bolshoi Ballet en het Royal Ballet. McGregor is ook actief buiten de gebruikelijke danszalen, met choreografieën voor films (zoals *Harry Potter & de vuurbeker*), videoclips (bijvoorbeeld *Lotus flower* van Radiohead) en installaties (onder andere in The Hayward, Saatchi Gallery en Centre Pompidou). In juli 2012 maakte hij een enorme choreografie met duizend deelnemers op Trafalgar Square, als onderdeel van het London 2012 Festival. Ballet Vlaanderen nam eerder een choreografie van hem op in hun repertoire: *Infra*. McGregor won verschillende prijzen, waaronder drie Critics' Circle Awards, de Prix Benois de la Dance en twee Time Out Awards. In 2011 kreeg hij de Britse ridderorde toegekend voor zijn bijdrage aan de dansontwikkeling.

Random Dance (GB) staat als gezelschap bekend om het gebruik van nieuwe technologieën binnen de dans, zoals animatie, 3D-elektronica (zo ook in *Atomos*) en virtuele dansers. Random Dance werkt regelmatig samen met bekende artiesten uit andere genres, bijvoorbeeld de componisten Scanner, Jon Hopkins en Ben Frost, beeldend kunstenaar Mark Wallinger, filmmakers Jane en Louise Wilson, en Ravi Deepres, die ook de film en fotografie voor *Atomos* voor zijn rekening nam.

A Winged Victory For The Sullen (DE) is de groep rond Adam Wiltzie (oprichter van Stars of the Lid) en Dustin O'Halloran, componist uit Los Angeles. De twee hebben elkaar voor het eerst ontmoet in Italië en vanuit die vriendschap is uiteindelijk een bijzondere samenwerking gegroeid. De groep maakt zijn composities niet in de beslotenheid van een studio, maar in grote akoestische omgevingen, zoals de bekende Grunewaldkerk in Berlijn of de historische DDR-radiostudio's aan de Spree. *A Winged Victory For The Sullen* speelt sinds 2011 concerten over de hele wereld en werd door Wayne McGregor gevraagd om mee te werken aan *Atomos*.

Uitvoerders en programma

Wayne McGregor: concept, regie & decor
Wayne McGregor in samenwerking met de dansers: choreografie
A Winged Victory For The Sullen: muziek
Lucy Carter: lichtontwerp
Ravi Deepres: film & fotografie
Studio XO: kostuums

Catarina Carvalho, Travis Clausen-Knight, Alvaro Dule, Michael-John Harper, Louis McMiller, Daniela Neugebauer, Anna Nowak, James Pett, Fukiko Takase, Jessica Wright: dans

Odette Hughes: repetitor
Catarina Carvalho: assistent repetitor

Christopher Charles: technische directie
Colin Everitt: technische coördinatie
Ashley Bolitho: lichttechniek

productie: Random Dance
met dank aan Rosco, Production Resource Group UK Ltd.

coproductie: Sadler's Wells (Londen); Peak Performances @ Montclair State University (New Jersey); Movimentos Festwochen der Autostadt (Wolfsburg); Festival Montpellier Danse 2014

Atomos werd gemaakt in opdracht van Fondazione I Teatri, Reggio Emilia; Trinity Laban Conservatoire of Music and Dance (Londen) *Atomos* wordt ondersteund door The Idlewild Trust.

DOMEIN
WAYNE
MCGREGOR

DANS

Uw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloemblad.

Schoonheid op de grenzen van het menselijke

De Britse choreograaf Wayne McGregor staat bekend om de dwarsverbanden die hij in zijn werk weet te leggen tussen dans, film, muziek, visuele kunst, technologie en wetenschap. Voorstellingen worden steevast gekenmerkt door kracht en rauwe emotionaliteit en uitgevoerd door klassiek getrainde dansers.

Random Dance is voor het eerst te gast in het Concertgebouw met de voorstelling *Atomos* (het Griekse woord voor 'ondeelbaar').

In een voorbeschouwing bij *Atomos* vertelt McGregor dat een artistieke uitdaging voor hem genreoverschrijdend moet zijn. 'Om in ontwikkeling te blijven, moet ik connecties maken met andere kunstvormen. Alleen zo kan ik mijzelf motiveren om 's ochtends mijn bed uit te komen en aan de slag te gaan', aldus McGregor. 'Een nieuwe versie van *Het Zwanenmeer* maken, dat vind ik geen uitdaging. Er lopen zoveel ontzettend interessante kunstenaars, wetenschappers en filosofen rond, dat ik wel van de gelegenheid gebruik móet maken om met hen te werken. Alleen op die manier blijf ik mezelf verrassen.'

Atomos - Wat is een lichaam

James Leach is sociaal antropoloog aan de universiteit van West-Australië. Hij heeft in het verleden meegewerkt aan een van de projecten van McGregor en Random Dance: 'Enhancing Choreographic Objects'. Voor *Atomos* schreef hij een essay, dat werd opgenomen in het Engelstalige programmaboekje dat bij de voorstelling is uitgebracht. Hierin gaat hij dieper in op het onderzoek dat ten grondslag heeft gelegen aan het maakproces. Ieder lichaam is tastbaar, zichtbaar en aanwezig in ruimte en tijd; er is intentie,

emotie, verlangen en spanning. Het is met dit uitgangspunt dat Wayne McGregor volgens professor Leach aan de slag ging. De choreograaf heeft de letterlijke grenzen van het lichaam opgezocht. In zijn ogen houdt een mens niet op te bestaan aan de rand van zijn lijf, met andere woorden bij de buitenste laag van onze huid.

Wat en wie heeft jou gemaakt tot wie je bent? De constructie van het menselijk lichaam roept de vraag op welke elementen en atomen ons tot een mens maken. Wat maakt ons aanwezig? De zichtbaarheid bij anderen maakt ons tot mens. Empathie, gedeelde herinneringen, de relatie tot onszelf en de ander.

McGregor is vertrokken vanuit de veronderstelling dat een lichaam intelligent is, dat het denkt en creëert. Het is deze intelligentie van het menselijk lichaam die hij tot uitgangspunt van de voorstelling heeft gemaakt. Niet alleen de intelligentie van één enkel lichaam, maar ook de intelligentie van een lichaam in relatie tot andere lichamen. Zoals die van de tien dansers van Random Dance die *Atomos* dansen. Hoe is het om een mens te zijn tussen anderen?

Van Biometrie tot Becoming, de 11e danser

Tijdens het maken van *Atomos* heeft McGregor zich laten leiden door een, naar eigen zeggen, iconische film uit de jaren 1980. Welke film dit is, wil hij op voorhand niet prijsgeven. In de repetities is deze film tot op het bot ontleed, en onderzochten choreograaf en dansers alle aspecten ervan. Het gebruik van een leugendetector speelde in de film een belangrijke rol, en dit fascineert de maker, aangezien een leugendetector eind vorige eeuw de eerste wetenschappelijke toepassing was van de biometrie. Biometrie staat voor

het vaststellen van meetbare eigenschappen van levende wezens. Sinds het einde van de vorige eeuw wordt het toegepast als identificatiemethode op basis van unieke lichaamskenmerken van personen. McGregor is vooral gefascineerd door de mogelijkheid om het stijgen of dalen van iemands stressniveau te meten. Bij zijn eigen dansers heeft hij deze metingen gedaan tijdens de repetities en de uitkomsten ervan werden omgezet in cijfers en tabellen, en uiteindelijk in een **3D-object**. Het object kreeg zijn eigen rol binnen de choreografie. Later verdween het weer, maar de uitkomst van zijn aanwezigheid zit nog altijd in *Atomos* verweven.

Nog meer technologie werd aan de voorstelling toegevoegd door middel van **Becoming**. De dansers hebben tijdens de repetities samengewerkt met een levensgroot, digitaal aangestuurd 'lichaam', dat het groeiproces van een menselijk lichaam nabootste. Het kreeg de naam *Becoming*. Op die manier wilde de choreograaf onderzoeken hoe een menselijk lichaam reageert op de aanwezigheid van een andere entiteit.

Er is verschillende jaren aan *Becoming* gewerkt. In eerste instantie was het slechts een interactieve hulp tijdens de repetities van McGregor. In zijn laatste versie kreeg het een meer menselijk uiterlijk en *Becoming* wordt dan ook wel de 11e danser van Random Dance genoemd.

R-Research en Creative Learning

In 2000 start Random Dance met een serie projecten waarin creativiteit binnen dans wordt afgetoetst aan bepaalde takken van de wetenschap, zoals cognitieve en sociale wetenschappen. In 2003 benoemt de universiteit van Cambridge McGregor

tot medewerker aan het departement voor experimentele psychologie. Een jaar later gaat de voorstelling *Ataxia* in première, ontstaan vanuit het onderzoek naar de koppeling tussen lichaam en geest.

De fascinatie van McGregor voor langdurige samenwerkingsverbanden met wetenschappers die hun kennis en ervaring in een creatief proces kunnen integreren, leidt binnen Random Dance in 2008 tot R-Research, een laboratoriumtak binnen het gezelschap die de resultaten van de onderzoeken toegankelijk wil maken voor een groter publiek.

R-Research is niet de enige zijspoor die Random Dance maakt. Het gezelschap investeert, sinds de oprichting twintig jaar geleden, ook veel in het begeleiden van kinderen en jongeren, en zet projecten op binnen het sociaal-culturele veld. Onder de naam Creative Learning worden projecten en workshops georganiseerd, aangepast aan de behoefte van de deelnemers.

Wat is een lichaam?

Wat zijn de onherleidbare elementen van het menselijke? Wat zijn de atomen die erop wijzen dat een mens een mens is? Bewustzijn van anderen, empathie, herinneringen aan het leven samen, verplichtingen en banden die ontstaan als deel van intermenselijke relaties? En wat is een lichaam, een *menselijk* lichaam, anders dan de plek en de mogelijkheid voor die relaties?

Wij voelen lichamen. Ze hebben een aanwezigheid. Hun positie, intentie, emotie, verlangen, hunkering, schaamte, passie, expansie en contractie zijn herkenbaar en boeiend. Want die beweging en dat leven maken al deel uit van de gemeenschappelijke gedeelde ruimte. De enige manier waarop het 'zelf' gekend is en ervaren wordt is met anderen, aanwezig of afwezig. Het materiaal dat het gezelschap creëert, heeft die kwaliteit.

Wayne McGregor manipuleert en organiseert, prikkelt en speelt met de grenzen van wat we weten over het lichaam als menselijke entiteit. Hij manipuleert het gegeven dat we gemaakt worden in en door de sociale aanwezigheid van anderen. Lichamen eindigen niet en kunnen ook niet eindigen bij de huid, want ze grijpen in op het leven van anderen, hun geest en hun beweging, als een noodzaak. Denk even na over wat u weet dat geen deel uitmaakt van een relatie met andere mensen. Denk dan aan uw eigen lichaam en aan wie/ wat het liet groeien en het reëel en aanwezig maakte. Sensoren kunnen nu traceren hoe elk lichaam reageert op anderen. Ze verzamelen gegevens over wat we voelen in aanwezigheid van de andere. De diepgaande ervaring van die essentiële andere in de eigen ervaring van ruimte en leven is misschien wel het basismateriaal van kunst.

Zoals in vele werken van Wayne McGregor het geval is, werd in het scheppingsproces zelf van *Atomos* een innovatie ingebouwd. Hier werkten de dansers in de studio in aanwezigheid van een artificieel intelligent 'lichaam', levensgroot en digitaal weergegeven. Dit lichaam bootst de groei en beweging na die een lichaam tot een lichaam maakt. Het is bijzonder boeiend om daarmee te werken – kinesthetisch boeiend, niet enkel esthetisch. Want Wayne McGregor wilde lange tijd de grenzen aftasten van hoe het is om bij een ander lichaam te zijn, wat wordt uitgelokt door de aanwezigheid van andere lichamen, en hoe ze beweging, verandering en emotie teweegbrengen bij ons. Door een entiteit te introduceren die een reactie uitlokt zonder menselijk te zijn, die bepaalde aspecten van het menselijke nabootst zonder een menselijke vorm te vertegenwoordigen, was zijn gezelschap in staat om (meer) te ontdekken over welk begrip een lichaam heeft van de aanwezigheid van anderen; welke elementen, welke atomen kunnen steeds opnieuw gecombineerd worden tot een dans.

Wayne McGregor gaat op zoek naar de intelligentie van het lichaam. Met zijn dansers verkent hij het lichaam en zijn capaciteit om respons uit te lokken, te voelen en te weten, te bewegen en bewogen te worden, met en rond anderen. Wat ons aanspreekt is de erkenning van ons eigen denken, onze aanwezigheid, onze invloed en onze menselijkheid. Die zijn op zo'n wijze georganiseerd dat ze vragen oproepen over dat innerlijke weten, over ons lichaam als *menselijke* beweging.

McGregor zet in de verf dat het lichaam fascinerend is. Hij benadrukt ook dat het intelligent is. Het denkt na, vindt oplossingen, geeft vorm en creëert. Hij wil die intelligentie

erkennen en organiseren – een intelligentie die zich in en tussen de dansers bevindt, en afkomstig is van de relatie, niet van het individu. Zijn werk onthult en prikkelt ons gevoel over wat het is om mens te zijn met anderen, een lichaam dat er altijd is en bezorgd is om, geconstitueerd door en aanwezig bij de eigen soort of andere soorten. Ook denken is beweging.

James Leach, sociaal antropoloog aan de Universiteit van West-Australië

'Wayne McGregor – one of the most celebrated and sought-after choreographers of his generation.'

— The New York Times

'If any artist has defined the decade – It's Wayne McGregor.'

— The Times

'There is no other dance vocabulary like this.'

— The Guardian

'The steps unfold with startling clarity and breathtaking invention. You don't need to know what he is doing to appreciate that he is doing something different.'

— The Daily Telegraph

'He's doing some of the most exciting work in ballet on the planet.'

— The New York Times

Paradoxe Mélodie

di 12.05.15 / 20.00 / Stadsschouwburg
**Paradoxe Mélodie / Danièle Desnoyers /
Le Carré des Lombes**

In dit nieuwe werk voor tien dansers schetst de Canadese choreografe Danièle Desnoyers een microsamenleving waarin de utopie en de realiteit elkaar kruisen. De elektroakoestische composities van Nicolas Bernier bieden een tegengewicht voor de hemelse sferen en impressionistische akkoorden van de charismatische harpiste Eveline Grégoire-Rousseau.

in samenwerking met Cultuurcentrum Brugge

Golden Hours © Anne Van Aerschot

do 04.06.15 / 20.00 / Concertzaal
**Golden Hours (As You Like It) / Rosas /
Anne Teresa De Keersmaecker**

De Keersmaecker werkt de choreografische principes die ze in de loop der jaren heeft ontwikkeld, verder uit. De dansers zelf deconstrueren en reconstrueren songs van Brian Eno, in een verdergezet onderzoek naar onze notie van tijd.

BESTEL UW TICKETS NU OP

WWW.CONCERTGEBOUW.BE
+32 70 22 33 02 / IN&UIT 17 ZAND 34 BRUGGE

Praat na de voorstelling gezellig na in het Concertgebouwcafé of vertel ons wat u ervan vond op Facebook of Twitter (@concertgebouwbr).

Gezellig tafelen voor of na een voorstelling met een verrassing op vertoon van het concertticket. www.concertgebouw.be/services.

 Vlaanderen
verbeelding werkt

 west-vlaanderen
de gebreken provincie

BRUGGE

FLUXYS

DeMorgen.

Knack

Klara

GOBRA
be

FOCUS|WTV